

Kritéria hodnocení profilové části maturitní zkoušky

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Profilová maturitní zkouška z českého jazyka a literatury má charakter komplexní jazykové zkoušky. Skládá se ze dvou částí – z písemné práce a z ústní zkoušky. Celková známka je vytvořena v poměru 40% (písemná práce) a 60% (ústní zkouška). Obě části probíhají podle přísných kritérií.

Písemná část

Písemná práce se hodnotí na základě šesti hlavních kritérií:

- 1A - Obsah, téma: Text odpovídá zadání, je originální a odpovídá zvolenému tématu.
- 1B - Komunikační situace, slohový útvar: Je dodržen slohový útvar, zvolena vhodná komunikační situace.
- 2A - Pravopis, tvarosloví a slovtvorba 2B - Lexikum: Adekvátní využití slovní zásoby vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru.
- 3A - Větná syntax, textová koheze: Vhodná výstavba vět, návaznost a odkazování v textu.
- 3B – Nadvětná syntax, koherence textu: Členění na odstavce, argumentace, soudržnost textu.

Podmínky úspěšnosti:

Každé dílčí kritérium je hodnoceno body na bodové škále 0-1-2-3-4-5. Maximální počet bodů za písemnou práci je 30. Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud dosáhl alespoň 12 bodů.

V případě, že je písemná práce v jednom z dílčích kritérií 1A nebo 1B hodnocena počtem bodů 0, tj. žák nedodrží téma, nebo slohový útvar uvedený v zadání, písemná práce se podle dalších kritérií nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven 0.

Písemná práce musí splňovat minimální rozsah alespoň 250 slov a musí být souvislým autorským textem.

Pro písemnou práci stanoví ředitel školy 4 témata, z nichž si žák jedno zvolí. Zadání tématu specifikuje také slohový útvar.

Písemná práce trvá 110 minut včetně času na volbu tématu.

Povolenou pomůckou jsou Pravidla českého pravopisu.

Hodnoticí tabulka viz příloha č.1

Ústní část

- Ústní zkouška trvá 15 minut (časový limit pro přípravu na zkoušku je 20 minut). Pro přípravu na ústní zkoušku žák obdrží pracovní list se zadáním a má možnost si během této přípravy vypracovat poznámky a poté je při ústní zkoušce používat. V rámci jedné otázky se ověřuje schopnost analýzy uměleckého a neuměleckého textu.

Analýza uměleckého textu: Rozbor literárního díla a literární kontext – přibližně 2/3 celkového času. .

- Analýza neuměleckého textu: - přibližně 1/3 celkového času.
- Jazyková kultura: Celková úroveň vyjadřování, slovní zásoba, spisovnost a dodržování jazykových norem v mluveném projevu.
- Pro ústní zkoušku si žák vybírá 20 literárních děl ze školního seznamu literárních děl. Lze vybrat maximálně 2 díla od téhož autora. Minimálně dvěma díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie, drama.
- Z jednotlivých oddílů školního seznamu literárních děl si žák vybírá daný počet děl:

- a) světová a česká literatura do konce 18. století (minimálně 2 literární díla)
- b) světová a česká literatura 19. století (minimálně 3 literární díla)
- c) světová literatura 20. a 21. století (minimálně 4 literární díla)
- d) česká literatura 20. a 21. století (minimálně 5 literárních děl).

V jednom zkušebním dni nelze losovat dvakrát stejný titul.

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury je hodnocena podle čtyř následujících kritérií:

1. Analýza uměleckého textu:

- I. Část: téma a motiv, časoprostor, kompoziční výstavba, literární druh a žánr
- II. část: vypravěč/lyrický subjekt, postavy, vyprávěcí způsoby, typy promluv, veršová výstavba
- III. část: jazykové prostředky

2. Literárněhistorický kontext literárního díla

3. Analýza neuměleckého textu:

- I. část: porozumění textu, charakteristika komunikační situace
- II. část: funkčně stylová charakteristika textu, jazykové prostředky

4. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

První a třetí kritérium je rozčleněno na dílčí kritéria. Žák je tedy hodnocen celkem v 7 oblastech. Kritéria jsou hodnocena na bodové škále 0-1-2-3-4. Maximální počet bodů za celou ústní zkoušku je tedy 28 bodů.

Pro hodnocení ústní zkoušky platí následující vnitřní podmínky hodnocení:

- 1. Za první a druhé kritérium musí žák získat dohromady alespoň 4 body. Pokud získá méně než 4 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.
- 2. Za kritérium *analýza uměleckého textu* musí žák získat alespoň 3 body. Pokud získá méně než 3 body, je za ústní zkoušku celkově hodnocen 0 body.

Hodnocení kritéria *výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury* se vztahuje k výkonu žáka v průběhu celé zkoušky. Pro toto kritérium platí vnitřní podmínka hodnocení:

- 3. Pokud žák získá v některé z dílčích částí ústní zkoušky 0 bodů, může být v kritériu *výpověď v souladu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury* hodnocen maximálně 3 body.

Maximální počet bodů za ústní část je 28, hranice úspěšnosti je 12 bodů.

Výsledná kritéria hodnocení pro komplexní maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury: maximální počet bodů za písemnou práci je 30, maximální počet bodů za ústní zkoušku je 28. Pokud žák neuspěje u jedné části komplexní zkoušky z českého jazyka a literatury, opakuje jen tu dílčí zkoušku, u které neuspěl.
Hodnotící tabulka viz příloha č. 5

Výsledná známka

100% – 87% bodů	výborně	1
87% – 73% bodů	chvalitebně	2
73% – 54% bodů	dobře	3
54% – 44% bodů	dostatečně	4
44% - 0% bodů	nedostatečně	5

PaedDr. Eva Klasová
ředitelka školy

PŘÍLOHA č. 1

ČJL – KRITÉRIA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií
1A – téma, obsah
1B – komunikační situace, slohový útvar
2. Funkční užití jazykových prostředků
2A – pravopis, tvarosloví a slovtvorba
2B – lexikum: • adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru • použití pojmenování v odpovídajícím významu • šíře a pestrost slovní zásoby
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu
3A – větná syntax, textová koheze: • výstavba větných celků • odkazování v textu • prostředky textové návaznosti
3B – nadvětná syntax, koherence textu: • kompozice textu • strukturovanost a členění textu • soudržnost textu • způsob vedení argumentace

ČJL – BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

	0	1	2	3	4	5
1A	Text se nevztahuje k zadanému tématu.	Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně.	Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní.	Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.	Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.	Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.
2A	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)¹. - Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). - Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb). - Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb). - Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). - Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). - Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	- Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. - V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. - V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je spíše chudá. - V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. - V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. - V textu se jen ojediněle vyskytnou výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční. - V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.
3A	- Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. - Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve vysoké míře. - Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. - Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve větší míře. - Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena. - Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují občas. - Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. - Místy se v textu objevují syntaktické nedostatky. - Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. - Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují jen ojediněle. - Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. - Syntaktické nedostatky se v textu téměř nevyskytují. - Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	- Text je nesoudržný a chaotický. - Členění textu je nelogické. - Text je argumentačně nezvládnutý. - Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.	- Kompozice textu je nepřehledná. - V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. - Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. - Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.	- Kompozice textu je spíše nahodilá. - V členění textu se často vyskytují nedostatky. - Argumentace je občas nesrozumitelná. - Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je v zásadě vyvážená. - Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je v zásadě srozumitelná. - Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. - Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je srozumitelná. - Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je precizní. - Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je velmi vyspělá. - Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

¹ Kvantifikace chyb se vztahuje pouze ke kritériu 2A. Určený interval uvádí počet tzv. „hrubých“ chyb, dvě „malé“ chyby odpovídají jedné „hrubé“. Případné chyby v bodovém pásmu 4 a 5 bodů nemají závažný charakter, viz metodický materiál.

PŘÍLOHA č. 5

ČJL – KRITÉRIA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY – STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

KRITÉRIUM	OVĚŘOVANÉ VĚDOMOSTI A DOVEDNOSTI
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	I. část • zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr
	II. část • vypravěč / lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba
	III. část • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT LITERÁRNÍHO DÍLA	• kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. část • souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)
	II. část • funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

ČJL – BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	• Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. • Analýza textu je nedostatečná. • Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. • Analýza textu je dostatečná. • Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas. • Analýza textu je dobrá. • Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. • Analýza textu je velmi dobrá. • Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	• Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná. • Analýza textu je výborná. • Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	• Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře.	• Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře.	• Ve sdělení se občas objevují nedostatky. • Pomoc zkoušejícího je nutná občas.	• Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. • Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle.	• Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. • Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	• Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho strukturu se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. <i>nebo</i> • Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. • Argumentace je nedostatečná.	• Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není plynulý, v jeho strukturu se ve větší míře vyskytují nedostatky. • Argumentace je dostatečná.	• Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. • Projev není občas plynulý, v jeho strukturu se občas vyskytují nedostatky. • Argumentace je dobrá.	• Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. • Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. • Argumentace je velmi dobrá.	• Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. • Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. • Argumentace je výborná.